

Under förutsättning af motionens tillstyrkande anhålles vördsammast, att lagutskottet ville formulera den lydelse i utsökningslagen, som af ändringen blir en nödvändig följd.

Stockholm den 27 januari 1890.

J. Bromée.

Häruti instämma:

J. P. Jönsson.

S. M. Olsson.

Magnus Andersson
från Elfsborgs län.

C. T. Lind.

J. A. Andreason.

N:o 163.

Af herr J. Andersson i Baggböle, om inskränkning i gift mans rätt att, utan hustruns samtycke, ingå borgen.

Bland de förbindelser, hvilka personer här i landet ikläda sig, finnas väl näppeligen några af så ensidig natur och ofta af så förderfligt ingripande och icke blott i den enskildes utan i hela ortens ekonomi, som borgensförbindelser för penningeförsträckningar.

Då jag nämner, att dessa förbindelser äro af ensidig natur, menar jag dermed, att den som ikläder sig sådan förbindelse, åtager sig blott förpligtelser, utan att därför hafva haft eller erhålla någon förmån, samt att resultatet af sådan förbindelses ingående ofta varder det, att då den, som

utfärdat hufvudförbindelsen och åtnjutit fördelarne af densamma, till dess fullgörande saknar vilja eller förmåga eller båda delarna, löftesmännen måste infria densamma och sålunda som man säger »gå i sorgen». Att borgensförbindelserna jemväl förderfligt ingripa uti löftesmännens och deras familjers ekonomi, äro väl så ofta förekommande tilldragelser, att jag icke för kammarens herrar ledamöter behöfver derom framdraga något exempel. Det vanliga sättet för dylika förbindelsers tillkomst, är ock ett sorgligt kapitel uti den vanligen så sorgligt slutande akten, ty de tillkomma sällan af egentlig affärshänsyn, utan af låntagarens lystnad att skaffa sig medel, ofta blott för att tillfredsställa sitt begär efter ett högt lefnadssätt och af löftesmännens svaghet eller oförmåga att säga nej till gäldenärens mer eller mindre bevekande vädjanden till kamratskap, värdskap eller släktskap, ofta understödda af de under glädt samqväm af mat och dryck upplifvade känslorna.

Många osunda affärer skulle säkerligen icke kommit till stånd, derest icke på ofvan angifna skäl och sätt borgen beviljats åt person, som den med honom kontraherande säkerligen icke skulle lemnat något förtroende, derest icke borgen mellankommit. Ehuru jag aldrig kan hoppas att borgenssystemet skall här i landet kunna helt och hållet omintetgöras, i synnerhet så länge lagens stadganden nödvändiggöra i vissa former förekomsten deraf, har jag dock tänkt mig att många borgensförbindelser med deraf härledande sorgliga följder skulle förekommas, derest sådana stadganden infördes i lagen, att för den som anmodas att underskrifva sitt namn på en borgen, låge ett hinder att ensam bestämma derom eller att kunna verkställa det i samma ögonblick som han dertill uppmanas.

En sådan hämsko, och som jag anser fullt befogad, bland annat ur ömsesidighetens synpunkt, anser jag böra påläggas åtminstone den gifte mannen i så måtto, att, lika litet som hustrun enligt 10 kap. 13 § handelsbalken eger gå i borgen utan mannens ja och samtycke, skulle äfven mannen icke ega att göra det utan hustruns ja och samtycke.

Då lagstiftningen allt mera tenderar att låta qvinnan äfven såsom gift deltaga i förvaltningen af makarnes gemensamma tillgångar, och då af mig nu föreslagna inskränkingen i mannens förvaltningsrätt icke kan annat än utöfva ett helsosamt inflytande så väl på samhällsförhållandena som affärs- och familjelifvet, är det jag tillåter mig föreslå:

att Riksdagen behagade besluta en sådan förändring uti nämnda lagrum att borgen för penningeförsträckning ingången af gift man, icke har giltighet utan hustruns ja och samtycke.

Skulle Riksdagen anse denna min framställning vara af för ingripande betydelse uti nu gällande åsikter om den gifte mannens envälde öfver markarnes gemensamma bo, föreslår jag alternativt,

att Riksdagen måtte besluta sådan ändring i deraf berörda lagrum, att för borgen, som gift man ingått å penningeförsträckning för annan person eller för affär, som eljest är honom främmande och för hvilken borgen han icke erhållit hustruns ja och samtycke, kan icke hustruns giftorätt gå i betalning.

Stockholm den 25 januari 1890.

J. Andersson.

N:o 164.

Af herr J. Andersson i Baggböle, om höjning af och ändring i villkoren för anslaget till torrläggning af vattensjuka marker.

År efter år har det, märkvärdigt nog, visat sig, att det af Riksdagen till understödjande af torrläggning utaf sådana vattensjuka marker, som utan att kunna med fördel odlas, sprida frostsador öfver omgifvande nejd, beviljade anslag utan återbetalningsskyldighet allt mindre anlåtats, hvadan ock detta anslag, som exempelvis för år 1884 anvisades till ett belopp af 100,000 kronor, under de senare åren så småningom minskats till 50,000 kronor, hvilket belopp ock Kongl. Maj:t i sin proposition om statsverkets tillstånd och behof till innevarande Riksdag föreslagit Riksdagen att för 1891 för ofvan angifna ändamål ställa till Kongl. Maj:ts förfogande.